

**नदीखोरे प्रकल्प योजनेअंतर्गत सन २००९-१०
चा अर्खर्चित निधी सन २०१०-११ मध्ये खर्च
करण्यास मंजूरी देणेबाबत.**

**महाराष्ट्र शासन
ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग,
शासन निर्णय क्र. केपुयो-२०१०/प्र. क्र. ६९/जल-८,
मंत्रालय, मुंबई -४०००३२
दिनांक : ४ ऑक्टोबर, २०१०**

वाचा :

- १) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. नखोप्र -२००९/प्र.क्र.५१/जल-८, दि. ९ डिसेंबर, २००९.
- २) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. नखोप्र -२००९/प्र.क्र.५१/जल-८, दि. ३ मार्च, २०१०.
- ३) संचालक (मृदसंधारण), पुणे यांचे पत्र क्र.मृदस/नखोप्र/अनुदान/२००९-१०/मृद-२/१३६४/२०१०, दि. ३१ मार्च २०१०.
- ४) केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे पत्र क्र. १२-३/२०१०-एम.एम. दिनांक : २३ जुलै, २०१०.
- ५) कृषि व पदुम विभागाचे पत्र क्र. केपुयो-२०१०/ प्र.क्र.५७/१०/२ (ए), दि. ३१ जुलै , २०१० व दि. ३ ऑगस्ट, २०१०.
- ६) शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. नखोप्र -२००९/प्र.क्र. १८/जल-८, दि. १८ ऑगस्ट, २०१०.
- ७) संचालक (मृदसंधारण), पुणे यांचे पत्र क्र.मृदस/नखोप्र/अनुदान/२०१०-११/मृद-२/२५८६/१०, दि. ४ ऑगस्ट, २०१०.

प्रस्तावना:

जमिनीची अतिभूष झाल्याने मोठ्या पाटबंधारे प्रकल्पाच्या जलाशयामध्ये गाळ साठून जलसिंचन प्रकल्पाचे अस्तित्व धोक्यात येऊ नये म्हणून जलसिंचन प्रकल्प क्षेत्रातील जमिनीची धूप थांबविण्याच्या दृष्टीकोनातून सन १९९३-९४ पासून नदी खोरे प्रकल्प ही १००% केंद्र पुरस्कृत योजना पाणलोट विकासाच्या माध्यमातून राबविण्यात येत आहे. जमिनीची धूप थांबविण्याबरोबरच जमिनीची उत्पादन क्षमता वाढविणे आणि जमिनीचा ओलावा टिकविण्याची क्षमता वाढविणे ही सदर योजनेची प्रमुख उद्दीष्टे आहेत. नदी खोरे प्रकल्प ही योजना सरदार सरोवर ,उकाई प्रकल्प, दमणगंगा, नागार्जुनसागर व पोचमपाड या आंतरराज्य प्रकल्प क्षेत्रात राज्यातील नंदुरबार, नाशिक, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, जालना, उस्मानाबाद आणि नांदेड या जिल्ह्यामध्ये राबविण्यात येत आहे.

२. उपरोक्त योजनेतर्गत एकूण २२६ पाणलोट निवडण्यात आले असून ११ व्या पंचवर्षिक योजनेत सन २००९-१० पर्यंत एकूण १७५ पाणलोट पूर्ण करण्यात आले असून ५३ पाणलोट्याची कामे सुरू आहेत. सन २००९-२०१० या आर्थिक वर्षात नदीखोरे प्रकल्पांतर्गत वर नमूद दि. ९ डिसेंबर, २०१० व दि. ३ मार्च, २०१० च्या शासन निर्णयान्वये अनुक्रमे रु. १२८२.५० लाख व रु. १६७९.८२ लाख असा एकूण रु. २९६२.३२ लाख निधी वितरीत करण्यात आला होता. या निधीपैकी ३१ मार्च, २०१० अखेर रु. ५०५.४१ लाख एवढा निधी अर्खर्चित राहिला होता. हा तसेच सन २००९-१० मध्ये मॅक्रो मॅनेजमेंट वर्क प्लॅन अंतर्गत मंजूर झालेल्या निधीपैकी अर्खर्चित राहिलेला रु. २८२.०४ लाख निधी असा एकूण रु. ७८७.४५ लाख निधी पुर्नर्जिवित करण्याचा प्रस्ताव कृषि व पदुम विभागामार्फत केंद्र शासनाच्या कृषि मंत्रालयास पाठविण्यात आला होता. सदर प्रस्तावास केंद्र शासनाच्या कृषि मंत्रालयाने वर नमूद दि.२३ जुलै,२०१० च्या पत्रान्वये मंजूरी दिली असून, सदर निधी सन २०१०-११ मध्ये खर्च करण्यास मंजूरी दिली आहे. कृषि व पदुम विभागाच्या दि.३१ जुलै, २०१० व ३ ऑगस्ट,२०१० च्या पत्रान्वये हा अर्खर्चित निधी केंद्र पुरस्कृत नदीखोरे प्रकल्प या योजनेसाठी उपलब्ध करून देण्यात आल्याचे कळविण्यात आले आहे. त्यास अनुसरून संचालक , मृदसंधारण यांनी सदर निधी वितरित करण्याचा प्रस्ताव वर नमूद दि. ४ ऑगस्ट, २०१० च्या पत्रान्वये शासनास पाठविला आहे. त्यानुसार सदर निधी वितरीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय : -

कृषि विभागाच्या मायक्रो मॅनेजमेंट वर्क प्लॅन योजनेतर्गत सन २००९-१० मध्ये अर्खर्चित राहिलेला व केंद्र शासनाच्या कृषि मंत्रालयाने पुर्नर्जिवित केलेला रु.७८७.४५ लाख निधी सन २०१०-११ मध्ये खर्च करण्यास केंद्र शासनाच्या वर नमूद दि. २३ जुलै, २०१०

च्या पत्रान्वये उपलब्ध झाला आहे. सदर निधी नदी खोरे प्रकल्प या योजनेस खर्च करण्यासाठी उपलब्ध करून देण्याचा संचालक मृदसंधारण यांचा प्रस्तावास अनुसरून रु.७८७.४५ लक्ष (रुपये सात कोटी सत्पाऐंशी लक्ष पंचेचाळीस हजार फक्त) निधीचा कार्यक्रम नदीखोरे प्रकल्पांतर्गत राबविण्यास प्रशासकीय आणि वित्तीय मान्यता देण्यात येत आहे. हा निधी प्रस्तुत शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असून, तो खर्च करण्यासाठी आयुक्त (कृषि), महाराष्ट्र राज्य, पुणे यांच्या अधिनस्त ठेवण्यात येत आहे.

२. केंद्र शासनाने या योजनेअंतर्गत मंजूर पाणलोटालील प्रगतीपथावर असलेले पाणलोट पूर्ण करण्यासाठी प्राथम्याने निधी उपलब्ध करून देण्याचे निदेश दिले आहेत. हे लक्षात घेता वर नमूद दि. १८ ऑगस्ट, २०१० च्या शासन निर्णयान्वये नदी खोरे प्रकल्प योजनेसाठी सन २०१०-११ साठी रु. ५००.०० लाख निधी वितरीत करण्यात आला असून तो या योजनेतर्गत मंजूर असलेल्या परंतु सध्या अपूर्ण असलेल्या ५३ पाणलोटाने खर्च करण्यास मंजूरी देण्यात आली आहे. त्याचप्रमाणे प्रस्तुत शासन निर्णयान्वये वितरीत करण्यात येत असलेला रु. ७८७.४५ लाख निधी सोबतच्या विवरणपत्र-१ मध्ये दर्शविलेल्या पाणलोटाना वितरीत करण्यास आयुक्त (कृषि) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे. आयुक्त (कृषि) यांनी संबंधित जिल्ह्यांना निधी उपलब्ध करून देताना केंद्र शासनाने विहित केलेल्या मार्गदर्शक सूचना आणि अटी व शर्तीच्या अधीन राहून निधीचे वाटप करावे व त्याकरीता आवश्यक मार्गदर्शक सूचना निर्गमित कराव्यात. सदर निधी संगणक वितरण प्रणालीवर उपलब्ध करून देण्यात येत असून तो मंजूर मासिक खर्च विवरणपत्राप्रमाणे खर्च करण्यात यावा. तसेच या बाबतचा भौतिक आणि आर्थिक प्रगती अहवाल व उपयोगिता प्रमाणपत्र केंद्र शासन व राज्य शासनास सादर करावा. तसेच यासंबंधीचा मासिक खर्चाचा प्रगती अहवाल प्रत्येक महिन्याच्या १० तारखेपर्यंत शासनास सादर करावा.

३. या प्रित्यर्थचा चालू आर्थिक वर्षातील खर्च सन २०१० - ११ च्या अंदाजपत्रकामध्ये खाली नमूद केलेल्या लेखा शिर्षाखाली मंजूर असलेल्या तरतूदीतून भागविण्यात यावा आणि त्याच लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा. हा खर्च करताना विहित केलेल्या कॅशफ्लो (मासिक निधी विवरणपत्र) नुसार हा निधी खर्च करण्याची दक्षता घेण्यात यावी.

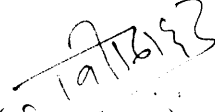
" मागणी क्र.एल - ७, ४४०२ -मृद व जलसंधारण यावरील भांडवली खर्च १०२-मृदसंधारण, (०१) राज्य योजना - पंचवार्षिक योजनेतर्गत योजना - (०१) (१२) आंतरराज्य नदीखोरे प्रकल्पाच्या क्षेत्रातील मृदसंधारण कार्यक्रम (१००% केंद्र पुरस्कृत)(४४०२ १०५९) ५३. मोठी बांधकामे "

४. हा शासन निर्णय केंद्रीय कृषि मंत्रालयाचे संदर्भाधीन पत्र दिनांक २३ जुलै, २०१० तसेच कृषि विभागाचे संदर्भाधीन पत्र दि.३१ जुलै, २०१० व दि.३ ऑगस्ट, २०१० आणि वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ क्र.२३८/व्यय-१५, दि.१३/९/२०१० नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

६. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक क्रमांक २०१०१००४२०१२३४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सोबत - विवरणपत्र -१

(वि. रा.ठाकूर.)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रती,

मा.मंत्री (जलसंधारण) यांचे खाजगी सचिव,

मा.राज्यमंत्री (जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक,

मा.उपाध्यक्ष, जलसंधारण सल्लागार परिषद यांचे स्वीय सहाय्यक,

मा.मुख्य सचिव यांचे सह सचिव,

आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे - ४११ ००१. (५ प्रती)

संचालक (मृदसंधारण), कृषि आयुक्तालय, पुणे - ४११ ००१ (५ प्रती)

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, वसुंधरा पाणलोट विकास यंत्रणा,

सर्व संचालक/सहसंचालक, कृषि आयुक्तालय, पुणे.

महालेखापाल -१/२, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/नागपूर. (लेखा परिक्षा/ लेखा व अनुज्ञेयता) (३ प्रती)

अर्धदान व लेखा अधिकारी, मुंबई (३ प्रती)

निवासी लेखापरीक्षा, अधिकारी, मुंबई.(३ प्रती)

सर्व विभागीय कृषि सहसंचालक, नाशिक, कोल्हापूर, पुणे, लातूर, औरंगाबाद

जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी, नंदुरबार, नाशिक, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, जालना, उस्मानाबाद, नांदेड

जिल्हा कोषागार अधिकारी, नंदुरबार, नाशिक, पुणे, सातारा, कोल्हापूर, सांगली, सोलापूर, अहमदनगर, औरंगाबाद, बीड, जालना, उस्मानाबाद, नांदेड

विभागीय वन अधिकारी, पुणे, सातारा, नाशिक, नंदुरबार, अहमदनगर, बीड,

नियोजन विभाग / वित्त विभाग, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई

अवर सचिव (२-अ) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

सर्व कार्यासन अधिकारी, ग्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

जल-८ (निवडनस्ती) ग्रा.वि.व ज.सं.विभाग, मंत्रालय, मुंबई.

विवरणपत्र - १							
शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. केंपुयो - २०१०/ प्र. क्र. ६९ / जल-८, दिनांक सप्टेंबर, २०१० चे सहपत्र							
अ.क्र.	प्रकल्प क्र. व नाव		पाणलोट क्रमांक	प्राथम्य	मंजूरीचे वर्ष	जिल्हा	तालुका
१	१	Damanganga	5B2C8-p-8	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
२		दमणगंगा	5B2C8-p-7	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
३			5B2C8-k-4	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
४			5B2C8-p-3	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
५			5B2C8-k-2	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
६			5B2C8-r-5	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
७			5B2C8-r-7	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
८			5B2C8-n-5	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
९			5B2C8-p-4	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१०			5B2C8-p-5	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
११			5B2C8-k-3	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१२			5B2C8-k-6	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१३			5B2C8-r-9	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१४			5B2C8-r-4	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१५			5B2C8-q-5	VH	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१६			5B2C8-n-3	H	२००३-२००४	नाशिक	पेठ
१७			5B2C8-n-6	H	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
१८			5B2C8-v-8	VH	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
१९			5B2C8-j-1	H	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२०			5B2C8-u-1	VH	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२१			5B2C8-s-5	H	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२२			5B2C8-u-2	VH	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२३			5B2C8-n-2	H	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२४			5B2C8-v-9	VH	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२५			5B2C8-v-6	VH	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक
२६			5B2C8-m-8	H	२००३-२००४	नाशिक	त्र्यंबक

विवरणपत्र - १							
शासन निर्णय, ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र. केंपुयो - २०१०/ प्र. क्र. ६९ / जल-८, दिनांक सप्टेंबर, २०१० चे सहपत्र							
अ.क्र.	प्रकल्प क्र. व नाव		पाणलोट क्रमांक	प्राथम्य	मंजूरीचे वर्ष	जिल्हा	तालूका
२७	३	Nagarjun sagar	An 1 c	H	२००३-२००४	सोलापूर	दक्षिण सोलापूर
२८		नागार्जुनसागर	Ap 6 v	H	२००३-२००४	सातारा	कराड
२९			Am 2 g	H	२००३-२००४	सोलापूर	मंगळवेढा
३०			Ap 10 g	H	२००३-२००४	सातारा	जावळी
३१			Ap 6 w	H	२००३-२००४	सातारा	कराड
३२			Ap 10 h	H	२००४-२००५	सातारा	जावळी
३३			Ap 3 x	H	२००३-२००४	सांगली	कडेगाव
३४			Am 5 h	H	२००३-२००४	सांगली	जत
३५			At 10 t	H	२००३-२००४	पुणे	हवेली
३६			At 9 p	H	२००३-२००४	पुणे	हवेली
३७			At 9 e	VH	२००३-२००४	पुणे	खेड
३८			At 5 z	VH	२००३-२००४	पुणे	अंबेगाव
३९			At 10 y	H	२००३-२००४	पुणे	मुळशी
४०			At 10 q	VH	२००३-२००४	पुणे	मुळशी
४१	४	Pochampad	Pw 3 t	H	२००३-२००४	जालना	भोकरदन
४२		पोचमपाड	Jg 4 u	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४३			Jg 4 p	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४४			Jg 4 j	VH	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४५			Jh 5 f	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४६			Jg 4 n	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४७			Jg 4 f	VH	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४८			Jg 4 d	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
४९			Jg 3 j	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
५०			Jg 3 s	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
५१			Jg 4m	VH	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
५२			Jg 4k	VH	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर
५३			Jg 4 h	H	२००३-२००४	नाशिक	सिन्नर